

відслідковувати нові тенденції в галузі дизайну, беручи участь у вебінарах, курсах та майстер-класах.

Вище перераховані завдання допомагають ліцеїстам розвивати дизайнерські творчі вміння та навички у процесі навчання.

Безумовно, по завершенні проєкту проводиться аналіз результатів, отриманих у процесі роботи над досліджуваною темою. На основі розроблених критеріїв оцінювання та поставленої мети формуються висновки. Ліцеїсти мають з'ясувати, що було досягнуто завдяки їхній роботі, які проблеми виникли та як їх можна вирішити у майбутньому. Цей етап є важливим для вироблення вмінь самооцінки та рефлексії.

Висновки. Отже, науково-дослідна робота з предмету «Трудове навчання» «Технології») в галузі дизайну є ефективним інструментом для стимулювання творчості та активності учнів. Вона сприяє розвитку ключових навичок, необхідних для подальшої професійної діяльності у сфері дизайну. Тому проведення науково-дослідних робіт має бути важливою складовою навчального процесу в сучасних школах.

Список використаних джерел:

1. Мала академія наук учнівської молоді [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://kyivobl-man.in.ua/struktura/nasha-vizytivka/> – КЗ КОР «Мала академія наук учнівської молоді».

2. Мала академія наук учнівської молоді <https://kyivobl-man.in.ua/konkursni-platformy/> – Конкурсні платформи.

3. Мала академія наук учнівської молоді [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://kyivobl-man.in.ua/dystantsijnyj-kurs-naukovo-pedagogichnyj-suprovod-uchnivskyh-doslidzenh/> – Дистанційний курс «Науково-педагогічний супровід учнівських досліджень».

Мачача Т. С.,
к. пед. н., старший науковий співробітник,
старший науковий співробітник відділу технологічної освіти,
Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України

НАУКОВА СПІВПРАЦЯ І СТИЛЬ СПІЛКУВАННЯ З КОЛЕГОЮ – ПРОФЕСОРОМ ЮРЖЕНКОМ ВОЛОДИМИРОМ ВАСИЛЬОВИЧЕМ

Наукова спільнота шкільної технологічної освіти віднині, починаючи з 2024 року, має гарний почин – Всеукраїнську науково-практичну конференцію пам'яті професора Володимира Юрженка, започатковану працівниками кафедри теорії і методики технологічної освіти та комп'ютерної графіки Університету Григорія Сковороди в Переяславі, де до останнього часу працював вельмишановний вчений.

Минув рік, як 13 березня 2023 року ми втратили доброзичливу й глибоко інтелігентну людину, колегу високого духу й енциклопедичних знань, який був сповнений професійними планами до останніх днів життя. Незадовго до того, як перестало битися серце Володимира Васильовича, ми довго спілкувалися

телефоном, ділилися новинами, з'ясовували наукові теми, які назріли під час війни, обговорювали проблематику для написання чергової спільної статті. Пам'ятаю, як мужньо й гідно він тримався, з цікавістю вислуховував і щедро ділився своїми ідеями й думками, цінними для розвитку нашої галузі. А тому звістка про смерть шановного колеги, чуйного товариша, справжнього науковця була приголомшливою й невимовно сумною.

Володимир Васильович знаний фахівець в галузі дидактики й методики технологічної освітньої галузі на рівнях базової і профільної шкільної освіти. Так сталося, що ми в одній команді працювали над розробленням освітньої галузі «Технології» Державного стандарту базової і повної середньої освіти ще в 2011 році, а в 2012 році – брали участь у розробленні навчальної програми з трудового навчання, на той час єдиної для всіх учнів основної школи, у 2017 році учений очолював міністерську робочу групу з оновлення пакета програм профільного навчання освітньої галузі «Технології», тоді я була першою його заступницею в цій відповідальній справі. У 2021 році модельна навчальна програма «Технології. 5–6 класи» авторів Дмитра Кільдерова, Тетяни Мачачі, Володимира Юрженка, Дмитра Луп'яка отримала гриф Міністерства освіти і науки України [1]. Науковець співавтор лінійки підручників «Трудове навчання. Технічні види праці» для учнів 5–9 класів, автор понад 200 публікацій – статей, наукових тез, монографій, посібників тощо.

У своїх дисертаційних дослідженнях, численних працях вчений розвивав і реалізовував концепцію формування *техніко-технологічної культури* учнів основної школи [2, 3]. Оскільки я є розробницею концепції культурологічного змісту шкільної технологічної освіти, яка ґрунтується на основі формування в учнів *проектно-технологічної культури*, впроваджую цю концепцію на всіх рівнях формування шкільного змісту технологічної освіти, то між нами постійно велися запальні наукові дискусії. Узгоджені результати цих дискусій ми відобразили в спільній статті «Стратегії розвитку технологічної освіти в середній загальноосвітній українській школі: наскрізність змісту і структури», опублікованій у 2017 році в «Українському педагогічному журналі» [4]. Ця стаття стала досить популярною, зважаючи на численні її цитування науковцями.

Життя Володимира Васильовича – приклад відданості професійній справі, людської гідності й працьовитості. Вчений завжди брав активну участь в конференціях, форумах, семінарах, щиро переймався долею шкільної технологічної освітньої галузі, її базового навчального предмета – спочатку «Трудового навчання», згодом – навчального предмета «Технології» для 5–9 класів нової української школи. Науковець постійно вникав в існуючі проблеми галузі – змістові, організаційні, матеріально-технічні, кадрові тощо, пропонував конкретні шляхи їх розв'язання.

Вчений послідовно й наполегливо застерігав щодо безсистемності розроблення змісту трудового навчання в основній школі, безструктурного, спонтанного і випадкового набору його понять. Всі застереги ним науково обґрунтовані, зокрема й у нашій спільній статті «*Дидактико-методичний аналіз чинної навчальної програми з «Трудового навчання» для основної школи: ризики*

впровадження», яка опублікована в журналі «Трудова підготовка в рідній школі» у 2018 році [5], а також в інших наукових публікаціях.

Володимир Васильович Юрженко завзято долучався до відстоювання позицій навчального предмета «Технології» в новій українській школі як базового предмета технологічної освітньої галузі, наголошував на потребі наукових досліджень його інтегративних і системоутворювальних можливостей у формуванні змісту базової середньої освіти. Водночас був за встановлення прикордонних сенсів змістового поля технологічної освітньої галузі аби не втратити сенс її існування. Бо такі спроби були, коли, наприклад, пропонувалося зміст технологічної освітньої галузі інтегрувати в курс «Пізнаю природу» для 5-6 класів нової української школи. Про те, що це було б непоправною помилкою, свідчить невдалий досвід інтегрування змісту технологічної освітньої галузі в інтегрований курс «Я досліджую світ» для початкової освіти НУШ–2. Натомість вчений активно підтримував впровадження інтегрованого курсу «Дизайн і технології», який розроблений для початкової освіти НУШ–1 [6, с. 111] та який в повній мірі реалізовує всі вимоги стандарту й завдання галузі.

До речі, я постійно консультувалася й радилася з Володимиром Васильовичем, коли брала участь у розробленні Державного стандарту початкової і базової технологічної освіти для нової української школи, а також під час розроблення інтегрованого курсу «Дизайн і технології» для 1–2 і 3–4 класів. Його підтримка і поради були безцінними.

Традиційно ми обговорювали результати фахових конференцій. Володимир Васильович перечитував й аналізував напрями роботи конференцій, теми наукових тез, які публікувалися в збірниках наукових праць за результатами їх проведення. Зауважував, що абсолютна більшість наукових досліджень стосуються підготовки вчителів до викладання навчальних предметів і курсів, які реалізують зміст шкільної технологічної освітньої галузі, натомість досліджень дидактичної структури і змісту початкової, базової та профільної середньої технологічної освіти зовсім обмаль. Вважав, що таку ситуацію необхідно вирівнювати.

Також вчений переймався питанням проведення тематичних конференцій та інших тематичних заходів передусім для того, щоб наукова спільнота мала змогу формувати єдиний понятійно-категоріальний апарат технологічної освітньої галузі за всіма рівнями загальної середньої освіти.

Володимир Васильович Юрженко мав вагомі наукові напрацювання і задуми, він назавжди залишиться в нашій пам'яті як щира й добра людина, надійний товариш, високопрофесійний та ерудований колега, який конструктивно підтримував, продукував і розвивав прогресивні педагогічні інновації. Його наукові ідеї продовжують і нині використовуватися у фундаментальних і прикладних дослідженнях в межах технологічної освітньої галузі нової української школи та заслуговують на їх використання й надалі. Наукові праці вченого потребують бібліографування і подальшого вивчення.

Список використаних джерел:

1. Кільдеров, Д., Мачача, Т., Юрженко, В., Луп'як, Д. (2021). Модельна навчальна програма. Технології. 5–6 кл. <https://lib.iitta.gov.ua/736581/>
2. Юрженко В. В. Теоретичні засади змісту і структури освітньої галузі «Технологія» в основній школі: *Дис. ... доктора пед. наук: 13.00.02.* Київ. 2014.
3. Юрженко В. В. Практика методології техніко-технологічного знання. *Педагогічний альманах.* В. 42. 2019. С. 36–42.
4. Мачача, Т., Юрженко, В. Стратегії розвитку технологічної освіти в середній загальноосвітній українській школі: наскрізність змісту і структури. *Український педагогічний журнал.* № 2. 2017. 58–68. <https://lib.iitta.gov.ua/712557/>
5. Мачача, Т., Юрженко, В., Стрижова Т. *Дидактико-методичний аналіз чинної навчальної програми з «Трудового навчання» для основної школи: ризики впровадження. Трудова підготовка в рідній школі.* №2. 2018. 2–10. <https://lib.iitta.gov.ua/712560/>
6. Мачача Т. С. Особливості змісту та методики інтегрованого курсу «Дизайн і технології» технологічної освітньої галузі початкової освіти. *Початкова освіта : Методичні рекомендації щодо використання в освітньому процесі Типової освітньої програми для I класу; методичні коментарі провідних науковців Інституту педагогіки НАПН України щодо впровадження ідей Нової української школи в початковій освіті.* К. : УОВЦ «Оріон». 2018. 111–118. <https://lib.iitta.gov.ua/713937/>

Мелентьєв Ярослав Олегович
магістр, лаборант інформаційно-консультаційного центру підтримки
технологій та інновацій
Уманського державного педагогічного університету ім. П. Тичини

ЗАСТОСУВАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ GOOGLE PATENTS У ПРОЦЕСІ ПАТЕНТНОГО ПОШУКУ ПРИ СТВОРЕННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИХ ВІНАХОДІВ

Сучасний розвиток індустрії, оборонно-промислового комплексу України вимагає оперативного вирішення проблеми правового закріплення майнових прав на промислову власність у вигляді охоронних документів: патентів на винаходи, корисні моделі, товарні знаки, промислові зразки. Для оформлення заявок та отримання патентів на названі охоронні документи важливо вірно, відповідно до чинного законодавства про охорону прав на винаходи і корисні моделі оформити всі документи до заявки. Для оцінки науково-технічної новизни необхідно провести патентний пошук останніх розробок, що захищені патентами, визначити недоліки цих розробок, та сформулювати на основі критики цих розробок задачі майбутнього винаходу. Тому на перший план у процесі створення конкурентоспроможних винаходів виступає питання патентного пошуку [1].

Скачавши повнотекстову версію патенту безпосередньо можна з сайту UAPATENTS.COM [3].